

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

*За матеріалами О. О. Щербакової,
начальника відділу європейської інтеграції
та міжнародного співробітництва*

Вступ України до СОТ та інтеграція в ЄС

Вступ України до СОТ є одним з пріоритетів її зовнішньоекономічної політики і розглядається як системний фактор розвитку національної економіки.

Протягом останнього часу відбулося декілька важливих зустрічей, зокрема:

- у м. Женева (Швейцарія) відбулося неформальне засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, в рамках якого, з метою завершення вступу до СОТ, проводився раунд двосторонніх переговорів щодо доступу до ринків товарів та послуг з делегаціями Австралії, ЄС, Панами, Тайваню, Киргизії та Вірменії;
- проходив черговий раунд двосторонніх переговорів та консультацій з США та Канадою в рамках вступу України до СОТ. Держдепартамент у межах компетенції сприяв узгодженню проблемних питань переговорного процесу з США, зокрема протягом року надавав США інформацію стосовно захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Переговори завершилися підписанням двостороннього протоколу щодо доступу до ринків товарів та послуг;
- у м. Женева відбулося XVI офіційне засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, на якому обговорювалися оновлений проект звіту Робочої групи разом із роз'яснювальними матеріалами, наданими Україною,

стан справ у питаннях двосторонніх переговорів з доступу до ринків товарів та послуг, зміни у національному законодавстві та наступні кроки діяльності Робочої групи. За результатами засідання чітко визначено перелік положень проекту звіту Робочої групи, які потребували законодавчого підтвердження з боку України;

- відбулися двосторонні консультації з питань вступу України до СОТ з представниками Європейської Комісії, під час яких узгоджено окремі параграфи проекту звіту Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ;
- проводилося неформальне засідання Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ, двосторонні консультації з Європейською Комісією та двосторонні консультації з Тайванем та Киргизстаном. Основним питанням, що розглядалося на засіданні Робочої групи, було законодавче забезпечення вступу України до СОТ та формування остаточної редакції проекту Звіту. На сьогодні Україна завершила двосторонні переговори зі всіма країнами-членами Робочої групи, крім Киргизстану.

Здійснюючи заходи, спрямовані на належне виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими співтовариствами і їх державами-членами та Плану дій Україна–ЄС, українська

та європейська сторони в 2006 році започаткували Діалог з питань захисту прав інтелектуальної власності між Європейською Комісією та Україною для вирішення питань у сфері інтелектуальної власності, які становлять взаємний інтерес сторін.

У рамках Діалогу відбулися два засідання Робочої групи з питань поліпшення захисту прав інтелектуальної власності в Україні, під час яких розглядалися питання щодо розвитку законодавства у сфері інтелектуальної власності в Україні; географічних зазначень; колективного управління у сфері авторського права і суміжних прав; захисту прав інтелектуальної власності та боротьби з правопорушеннями у цій сфері тощо. Європейська сторона визнала прогрес в Україні щодо роботи з приведення національного законодавства до Угоди TRIPS та виконання зобов'язань в рамках Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС (УПС).

Співробітництво зі Всесвітньою організацією інтелектуальної власності

У рамках реалізації Угоди про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та ВОІВ і Рамкової угоди про співробітництво між Міністерством освіти і науки України спільно з ВОІВ здійснено важливі кроки,

спрямовані на координацію діяльності уряду з метою вдосконалення системи інтелектуальної власності в Україні.

У минулому році українські фахівці брали активну участь у засіданнях робочих груп та постійних комітетів ВОІВ: з програми та бюджету, з авторського права та суміжних прав, з торговельних марок, промислових зразків та географічних зазначень, з патентного права тощо. Було здійснено широку реструктуризацію системи програмної та бюджетної діяльності ВОІВ з акцентом на подальше залучення держав-членів до визначення пріоритетів програми та бюджету, їх формування та виконання. Україна як член Регіональної групи країн Кавказу, Центральної Азії та Східної Європи подала ряд пропозицій стосовно удосконалення розподілу бюджетних коштів у регіональних групах та зробила наголос на дотриманні принципу рівності представництва держав-членів у штаті співробітників ВОІВ за географічним критерієм. Зазначені пропозиції отримали підтримку багатьох держав-членів ВОІВ, а їх впровадження дасть можливість забезпечити ефективніше виконання основних програм розвитку та більшу управлінську гнучкість ВОІВ.

У рамках реалізації програм, метою яких є підвищення фахового рівня спеціалістів Держдепартаменту, відбулися візити українських представників до Швеції, Сполученого Королівства та Швейцарії. Українські фахівці брали участь у спеціалізованих тренінгах та семінарах, організованих ВОІВ та національними патентними відомствами, зокрема з питань управління та адміністрування в системі охорони прав інтелектуальної власності.

Співробітництво з Європейським патентним відомством

У рамках традиційного співробітництва Державного департаменту інтелектуальної влас-

Семінар з питань захисту прав інтелектуальної власності, організований посольством США в Україні та Державним департаментом інтелектуальної власності (Микола Паладій з Крістіаном Ярнелом і Крейнером Дагласом)

ності з Європейським патентним відомством українська делегація відвідала Центр ефективного вирішення спорів (CEDR), що знаходиться у м. Лондоні (Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії). Метою візиту українських фахівців була участь у навчальній програмі з питань позасудового вирішення спорів (медіації) за допомогою посередника (медіатора).

У рамках навчальної програми з питань альтернативного вирішення спорів учасники ознайомилися з історією розвитку медіації у Сполученому Королівстві, отримали загальну інформацію про медіацію та інші види альтернативного вирішення спорів, ознайомилися з перевагами та недоліками медіації. Програма включала також ознайомлення з особливостями проведення медіації у спорах між сторонами, що представляють різні культури та нації. Велика увага приділялася також психологічним аспектам проведення медіації.

Опрацьовується питання проведення семінару з питань медіації у співпраці з фа-

хівцями Центру ефективного вирішення спорів. Це сприятиме підвищенню рівня знань спеціалістів з питань інтелектуальної власності, юристів, суддів, підприємців, інших зацікавлених у проблемі альтернативних методів вирішення спорів осіб. Актуальною є також організація підготовки професійних українських медіаторів. Це має бути першим кроком на шляху створення Центру медіації, в якому розглядатимуться спори у сфері інтелектуальної власності за допомогою медіаторів, що сприятиме зменшенню кількості звернень до судів України, значному заощадженню сторонами власних фінансових ресурсів та часу.

У 2006 році Держдепартамент у співпраці з Європейським патентним відомством організував у Києві тренінг для експертів ДП "Український інститут промислової власності", до участі в якому також були запрошені експерти Федерального інституту промислової власності Російської Федерації. Тренінг проходив у формі чотирьох семінарів, кожен з яких присвячувався різним

технічним напрямкам – неорганічній та загальній хімії, органічній хімії та фармацевтиці, комп'ютерному забезпеченню та методам ведення бізнесу, а також біотехнологіям.

Двостороннє співробітництво

Важливою складовою діяльності Держдепартаменту є ефективна реалізація двостороннього співробітництва України з іноземними державами у сфері правової охорони інтелектуальної власності. Договірною-правовою базою такого співробітництва є міжнародні двосторонні та багатосторонні угоди, укладені на міждержавному, міжурядовому та міжвідомчому рівнях.

Держдепартамент продовжує роботу по узгодженню з усіма зацікавленими державними органами проекту Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що створені та надані в ході двостороннього військово-технічного співробітництва", яка після завершення відповідної процедури буде подана для затвердження. У цьому ж контексті Держдепартамент підготував до підписання проект Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про взаємну охорону прав на результати інтелектуальної діяльності, що використовуються та отримані під час двостороннього військово-технічного співробітництва. Зазначену Угоду було підписано 22 грудня 2006 року в рамках візиту до України Президента Російської Федерації В. Путіна.

Підписання Угоди між Україною та Грузією про взаємну правову охорону гео-

графічних зазначень для вин, спиртних напоїв та мінеральних вод і відповідного розпорядження Президента України планується у 2007 році.

Продовжується робота по узгодженню проекту Угоди між Міністерством освіти і науки України та Міністерством економіки і транспорту Угорської Республіки про співробітництво у сфері інтелектуальної власності.

Крім того, Держдепартамент брав участь в опрацюванні та погодженні проектів угод між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Індія про співробітництво у сфері науки та технологій, між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Перу про взаємне визнання і захист найменувань місць походження товарів, які містять положення про правову охорону об'єктів права інтелектуальної власності; Рамкової угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Алжирської Народної Демократичної Республіки про співробітництво у сфері дослідження та використання космічного простору в мирних цілях; Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Алжирської Народної Демократичної Республіки про військово-технічне співробітництво; Меморандуму між Кабінетом Міністрів України та Урядом Ісламської Республіки Пакистан про взаєморозуміння щодо співробітництва у військовій та оборонно-промисловій галузях.

Продовжується активне співробітництво Державного департаменту інтелектуальної власності із Сполученими Штатами Америки. Відбулися три засідання Українсько-американської групи співпраці з питань забезпечення виконання законодавства у сфері інтелектуальної власності.